

## KONWENCJA

### o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk,

sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r.

(Dz. U. z dnia 25 maja 1996 r.)

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 19 września 1979 r. została sporządzona w Bernie Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- konwencja została uznana za słuszną,
- Rzeczpospolita Polska ratyfikuje konwencję, zgłaszając jednocześnie zastrzeżenia w trybie art. 22 ust. 1 do załączników I, II i III o treści zamieszczonej w oddzielnym piśmie.\*
- konwencja ze zgłoszonymi zastrzeżeniami będzie niezmiennie zachowana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 lipca 1995 r.

\* Zastrzeżenia zgłoszone w trybie art. 22 ust. 1 konwencji do załączników I, II i III:

"1. Następujące gatunki flory wymienione w załączniku I, jako ściśle chronione, nie są w Polsce zagrożone, nie będą zatem objęte ochroną:

Marsilea quadrifolia, Botrychium simplex Hitch., Ophioglossum polyphyllum A. Braun, Caldesia parnassifolia (L) Parl., Luronium natans (L) Raf., Ligularia sibirica (L) Cass., Najas flexili (Wild) Rost., Thesium ebracteatum Hayne, Saxifraga hirculuc L., Lindernia procumbens (Krocker), Angelica palustris (Besser), Drepanocladus vernicosus (Mitt.), Buxbaumia viridis (Moug. ex Lam, DC), Dichelyma capillaceum (With.), Pyramidula tetragona (Brid.), Meesia longiseta Hedw., Orthotrichum rogeri Brid.

2. Z gatunków fauny wymienionych w załączniku II, jako ściśle chronione, Canis lupus będzie objęty w Polsce innym statusem ochrony niż przewidziany w konwencji.

3. Z gatunków fauny wymienionych w załączniku III, Leucapius delineatus nie jest w Polsce gatunkiem zagrożonym i nie będzie objęty ochroną."

(Tekst konwencji stanowi załącznik do niniejszego numeru)

## ZAŁĄCZNIK

## KONWENCJA

### O OCHRONIE GATUNKÓW DZIKIEJ FLORY I FAUNY EUROPEJSKIEJ ORAZ ICH SIEDLISK,

sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r.

## PREAMBUŁA

Państwa członkowskie Rady Europy i inni sygnatariusze niniejszej Konwencji,

zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności jej członków,

zważywszy na wolę Rady Europy współdziałania z innymi państwami w dziedzinie ochrony przyrody.

uznając, że dzika fauna i flora stanowi naturalne dziedzictwo o wartości estetycznej, naukowej, kulturowej, rekreacyjnej, gospodarczej, które powinno być zachowane i przekazane przyszłym pokoleniom,

uznając zasadniczą rolę dzikiej fauny i flory w utrzymaniu równowagi biologicznej, stwierdzając, że liczebność wielu gatunków dzikiej fauny i flory ulega obecnie poważnemu zmniejszeniu, a niektórym z nich zagraża wyginiecie.

świadomi, że ochrona naturalnych siedlisk jest niezbędnym elementem ochrony i zachowania dzikiej fauny i flory,

uznając, że ochrona dzikiej fauny i flory powinna być uwzględniona przez rządy w krajowych planach i programach i że konieczne jest podjęcie międzynarodowej współpracy, zwłaszcza w celu ochrony gatunków wędrownych;

mając na uwadze liczne apele o wspólne działania ze strony rządów lub organizacji międzynarodowych, w szczególności wezwania wyrażone przez Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie Środowiska Człowieka w 1972 roku i apel Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy;

pragnąc przede wszystkim dostosować się w dziedzinie ochrony dzikiej fauny i flory do zaleceń zawartych w Uchwale nr 2 Drugiej Europejskiej Konferencji Ministerialnej w sprawie Środowiska,

uzgodniły, co następuje:

## **Rozdział I**

### **Postanowienia ogólne**

#### **Artykuł 1**

1. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie.

2. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

#### **Artykuł 2**

Umawiające się strony podejmą niezbędne środki, aby zachować populację dzikiej fauny i flory na poziomie, który odpowiada w szczególności wymaganiom ekologicznym, naukowym i kulturowym lub też dostosować populacje tych gatunków do tego poziomu, uwzględniając jednocześnie wymagania gospodarcze i potrzeby rekreacyjne oraz potrzeby zagrożonych lokalnie podgatunków, odmian lub form.

#### **Artykuł 3**

1. Każda z umawiających się stron podejmie działania mające na celu wdrożenie krajowej polityki

ochrony dzikiej flory i fauny oraz siedlisk naturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków zagrożonych i ginących, zwłaszcza gatunków endemicznych oraz tych, których siedliska są zagrożone, w rozumieniu postanowień niniejszej konwencji.

2. Każda z umawiających się stron podejmuje się uwzględnić ochronę dzikiej fauny i flory w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju oraz w swych działaniach ukierunkowanych na ograniczenie zanieczyszczeń.

3. Każda z umawiających się stron będzie wspierać edukację i rozpowszechnianie ogólnych informacji o potrzebie ochrony dzikiej flory i fauny oraz ich siedlisk.

## **Rozdział II**

### **Ochrona siedlisk**

#### **Artykuł 4**

1. Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, by zapewnić ochronę siedlisk dzikiej flory i fauny, w szczególności gatunków wymienionych w załącznikach I i II, oraz ochronę zagrożonych siedlisk naturalnych.

2. Umawiające się strony w swojej polityce dotyczącej planowania i rozwoju będą mieć na względzie potrzebę ochrony obszarów chronionych, określonych w ustępie poprzedzającym, tak aby uniknąć lub zmniejszyć tak dalece, jak to możliwe, wszelkie pogarszanie się stanu takich terenów.

3. Umawiające się strony podejmują się zwracać szczególną uwagę na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, wymienionych w załącznikach II i III, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrowek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia.

4. Umawiające się strony podejmują się, stosownie do potrzeb, koordynować działania w zakresie ochrony siedlisk naturalnych, o których mowa w niniejszym artykule, jeśli są one położone na obszarach przygranicznych.

## **Rozdział III**

### **Ochrona gatunków**

#### **Artykuł 5**

Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej flory, wymienionych w załączniku I. Należy zabronić umyślnego zrywania, zbierania, ścinania lub wrywania takich roślin. Każda z umawiających się stron, stosownie do potrzeb, zakaże posiadania lub sprzedaży roślin tych gatunków.

#### **Artykuł 6**

Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne przedsięwzięcia ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić szczególną ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych w załączniku II. W odniesieniu do zwierząt tych gatunków muszą być przede wszystkim zakazane:

- a) wszystkie formy umyślnego chwytania, przetrzymywania i umyślnego zabijania;
- b) umyślne uszkodzanie lub niszczenie miejsc rozrodu lub odpoczynku;
- c) umyślne niepokojenie dzikich zwierząt, zwłaszcza w okresie rozrodu, wychowu młodych lub snu zimowego, jeżeli takie postępowanie będzie miało znaczące skutki w odniesieniu do celów niniejszej konwencji;
- d) umyślne niszczenie lub wybieranie jaj oraz posiadanie jaj, a nawet wydmuszek;
- e) posiadanie i handel wewnętrzny tymi zwierzętami, żywymi lub martwymi, włączając w to zwierzęta wypchane oraz łatwo rozpoznawalne części zwierząt lub produkty z nich pochodzące, w przypadku gdy środek ten przyczyni się do zwiększenia skuteczności postanowień niniejszego artykułu.

## **Artykuł 7**

1. Każda z umawiających się stron podejmie właściwe i niezbędne środki ustawodawcze i administracyjne, aby zapewnić ochronę gatunków dzikiej fauny, wymienionych w załączniku III.

2. Wszelka eksploatacja dzikiej fauny, wymienionej w załączniku III, powinna być regulowana przepisami tak, aby populacja nie była zagrożona, z uwzględnieniem wymogów określonych w art. 2.

3. Podejmowane przedsięwzięcia powinny obejmować:

- a) wyznaczenie okresów ochronnych i/lub inne procedury regulujące eksploatację;
- b) wprowadzenie tymczasowego lub lokalnego zakazu eksploatacji populacji, stosownie do potrzeb, w celu przywrócenia jej zadowalającej liczebności;
- c) uregulowanie, stosownie do potrzeb, sprzedaży, przetrzymywania w celu sprzedaży, transportu i wystawiania na sprzedaż żywych lub martwych dzikich zwierząt.

## **Artykuł 8**

W odniesieniu do chwytania lub zabijania zwierząt spośród dzikich gatunków wymienionych w załączniku III i w przypadkach, w których zgodnie z art. 9 stosowane są wyjątki odnośnie dzikich zwierząt z gatunków wymienionych w załączniku II, umawiające się strony zakazą użycia wszelkich niewybiórczych metod chwytania i zabijania tych zwierząt oraz stosowania wszystkich metod mogących spowodować lokalny zanik populacji tych gatunków lub poważne szkody w ich populacjach, a szczególnie środków i metod wymienionych w załączniku IV.

## **Artykuł 9**

1. O ile nie istnieje żadne inne zadowalające rozwiązanie, każda z umawiających się stron może stosować wyjątki od postanowień art. 4, 5, 6, 7 niniejszej konwencji i od zakazu stosowania środków określonych w art. 8, pod warunkiem że stosowanie wyjątku nie będzie miało ujemnego wpływu na przetrwanie danej populacji. Wyjątki można stosować z następujących powodów:

- w celu ochrony flory i fauny,
- w celu zapobieżenia poważnym szkodom w uprawach, pogłowie żywego inwentarza, lasach, gospodarstwach rybnych, wodach i innych formach własności,
- w celu ochrony zdrowia publicznego i bezpieczeństwa publicznego, bezpieczeństwa ruchu powietrznego oraz dla innych nadrzędnych interesów publicznych,
- ze względu na potrzeby prac badawczych i dydaktycznych, ponowne zasiedlanie, reintrodukcję i hodowlę,
- w celu zezwolenia, w ściśle kontrolowanych warunkach, wybiórczo i w ograniczonym stopniu, na pozyskiwanie, przetrzymywanie lub inne rozsądne wykorzystywanie niewielkiej liczby niektórych dzikich zwierząt i roślin.

2. Umawiające się strony składają Stałemu Komitetowi, co dwa lata, raporty o wyjątkach zastosowanych na mocy ustępu poprzedzającego. W raportach tych należy podać:

- populacje, wobec których wyjątki są lub były stosowane, oraz tam, gdzie to praktycznie możliwe, liczbę objętych nimi osobników,
- dozwolone metody zabijania lub odławiania,
- zagrożenia oraz okoliczności, czas i miejsce, w których te wyjątki mogą być stosowane,
- organ władzy upoważniony do stwierdzenia, że podane wyżej warunki zostały spełnione i do podjęcia decyzji odnośnie do środków, które mogą zostać użyte, zakresu ich stosowania oraz wykonawców,
- podjęte środki kontroli.

## **Rozdział IV**

### **Postanowienia specjalne dotyczące gatunków wędrownych**

#### **Artykuł 10**

1. Umawiające się strony podejmą się, oprócz środków określonych w art. 4, 6, 7 i 8, koordynować

swoje działania, mające na celu ochronę wymienionych w załącznikach II i III gatunków wędrownych, których zasięg występowania rozciąga się na terytoria tych stron.

2. Umawiające się strony podejmą środki zmierzające do zapewnienia, aby okresy ochronne i/lub procedury regulujące eksploatację, ustanowione na mocy art. 7 ust. 3 pkt (a), były wystarczające do spełnienia wymagań gatunków wędrownych wymienionych w załączniku III i właściwie zastosowane.

## **Rozdział V**

### **Postanowienia uzupełniające**

#### **Artykuł 11**

1. Wykonując postanowienia niniejszej konwencji, umawiające się strony podejmą się:

- a) współdziałać, ilekroć zaistnieje tego potrzeba, a zwłaszcza jeśli współdziałanie to zwiększy skuteczność środków podejmowanych na mocy innych artykułów niniejszej konwencji;
- b) popierać i koordynować badania naukowe związane z celami niniejszej konwencji.

2. Każda z umawiających się stron podejmie się:

- a) popierać reintrodukcję rodzimych gatunków dzikiej flory i fauny, jeśli przyczyni się to do ochrony zagrożonego gatunku, pod warunkiem że najpierw, przy uwzględnieniu doświadczeń innych umawiających się stron, zostaną przeprowadzone badania mające na celu ustalenie, czy taka reintrodukcja będzie skuteczna i możliwa do przyjęcia;
- b) ściśle kontrolować wprowadzanie gatunków obcych.

3. Każda z umawiających się stron będzie informować Stały Komitet o gatunkach objętych całkowitą ochroną na jej terytorium, a nie wymienionych w załącznikach I i II.

#### **Artykuł 12**

Umawiające się strony mogą zastosować bardziej rygorystyczne środki, w celu ochrony dzikiej flory i fauny oraz ich naturalnych siedlisk, niż przewidziane w niniejszej konwencji.

## **Rozdział VI**

### **Stały Komitet**

#### **Artykuł 13**

1. Dla potrzeb niniejszej konwencji zostaje ustanowiony Stały Komitet.

2. Każda z umawiających się stron może być reprezentowana w Stałym Komitecie przez jednego lub więcej delegatów. Każdej delegacji przysługuje jeden głos. W dziedzinach należących do jej kompetencji Europejska Wspólnota Gospodarcza będzie korzystać ze swego prawa głosu z liczbą głosów równą liczbie jej państw członkowskich, będących umawiającymi się stronami niniejszej konwencji; Europejska Wspólnota Gospodarcza nie będzie korzystać ze swojego prawa głosu, jeżeli jej państwa członkowskie korzystają ze swojego prawa głosu i odwrotnie.

3. Każde państwo członkowskie Rady Europy, które nie jest umawiającą się stroną niniejszej konwencji, może być reprezentowane w Stałym Komitecie przez obserwatora.

Stały Komitet może, w wyniku jednomyślnej decyzji, poprosić każde państwo nie będące członkiem Rady Europy i nie będące umawiającą się stroną niniejszej konwencji, aby było reprezentowane przez obserwatora podczas jednego z posiedzeń.

Każdy organ lub instytucja posiadająca techniczne umiejętności w dziedzinie ochrony, zachowywania lub gospodarowania dziką fauną i florą oraz ich siedliskami, a także należąca do jednej z następujących kategorii:

- a) międzynarodowe organizacje albo organy, rządowe lub pozarządowe bądź krajowe organizacje i organy rządowe;
- b) krajowe organizacje albo organy pozarządowe upoważnione w tym zakresie przez państwo, w którym mają siedzibę;

może poinformować Sekretarza Generalnego Rady Europy, co najmniej trzy miesiące przed

posiedzeniem Stałego Komitetu, o swoim życzeniu przystania obserwatorów na to posiedzenie. Obserwatorzy ci zostaną dopuszczeni, chyba że co najmniej na miesiąc przed posiedzeniem jedna trzecia umawiających się stron poinformuje Sekretarza Generalnego o swoim sprzeciwie.

4. Stały Komitet będzie zwoływany przez Sekretarza Generalnego Rady Europy. Pierwsze posiedzenie odbędzie się przed upływem jednego roku od daty wejścia w życie niniejszej konwencji. Komitet będzie się następnie spotykać przynajmniej co dwa lata, a także ilekroć zażąda tego większość umawiających się stron.

5. Większość umawiających się stron stanowi kworum niezbędne do odbycia posiedzenia Stałego Komitetu.

6. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej konwencji. Stały Komitet ustanowi swój regulamin wewnętrzny.

## **Artykuł 14**

1. Stały Komitet będzie odpowiedzialny za sprawdzanie przestrzegania postanowień niniejszej konwencji. Może on w szczególności:

- prowadzić stały przegląd postanowień konwencji, w tym jej załączników oraz badać wszelkie konieczne zmiany;
- występować z zaleceniami wobec umawiających się stron dotyczącymi środków, które należy podjąć w celu wprowadzenia w życie postanowień niniejszej konwencji;
- zalecać odpowiednie środki mające na celu informowanie społeczeństwa na bieżąco o działaniach podejmowanych w ramach niniejszej konwencji;
- występować z zaleceniami wobec Komitetu Ministrów, dotyczącymi zaproszenia państw nie będących członkami Rady Europy do przystąpienia do niniejszej konwencji;
- wysuwać wszelkie propozycje dotyczące poprawy skuteczności konwencji, włączając propozycje dotyczące zawarcia z państwami, które nie są stronami niniejszej konwencji, porozumień mających na celu zwiększenie skuteczności ochrony gatunków lub grup gatunków.

2. W celu wypełniania swych zadań Stały Komitet może ze swej własnej inicjatywy organizować spotkania grup ekspertów.

## **Artykuł 15**

Po każdym posiedzeniu Stały Komitet przekazuje Komitetowi Ministrów Rady Europy raport o swoich pracach i funkcjonowaniu konwencji.

## **Rozdział VII**

### **Poprawki**

## **Artykuł 16**

1. Każda poprawka do artykułów niniejszej konwencji, proponowana przez którąkolwiek umawiającą się stronę lub Komitet Ministrów, zostanie podana do wiadomości Sekretarza Generalnego Rady Europy i przekazana przez niego na co najmniej dwa miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu państwom członkowskim Rady Europy, każdemu sygnatariuszowi, każdej umawiającej się stronie, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania konwencji zgodnie z postanowieniami art. 19 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej zgodnie z postanowieniami art. 20.

2. Każda poprawka, proponowana zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego, zostanie rozpatrzona przez Stały Komitet, który:

- a) w razie poprawek dotyczących art. od 1 do 12, ich tekst - przyjęty większością trzech czwartych oddanych głosów - przedłoży do przyjęcia przez umawiające się strony;
- b) w razie poprawek dotyczących art. od 13 do 24, ich tekst - przyjęty większością trzech czwartych oddanych głosów - przedłoży do zatwierdzenia przez Komitet Ministrów, a po jego zatwierdzeniu przekaze go do przyjęcia przez umawiające się strony.

3. Każda poprawka wchodzi w życie w trzydziestym dniu po poinformowaniu Sekretarza Generalnego przez wszystkie umawiające się strony o jej przyjęciu.

4. Postanowienia ust. 1, ust. 2 lit. (a) i ust. 3 niniejszego artykułu stosuje się też do przyjmowania nowych załączników do niniejszej konwencji.

### **Artykuł 17**

1. Każda poprawka do załączników niniejszej konwencji, proponowana przez którąkolwiek umawiającą się stronę lub Komitet Ministrów, podana zostanie do wiadomości Sekretarza Generalnego Rady Europy i przekazana przez niego, na co najmniej dwa miesiące przed posiedzeniem Stałego Komitetu, państwu członkowskiemu Rady Europy, każdemu sygnatariuszowi, każdej umawiającej się stronie, każdemu państwu zaproszonemu do podpisania konwencji zgodnie z postanowieniami art. 19 i każdemu państwu zaproszonemu do przystąpienia do niej zgodnie z postanowieniami art. 20.

2. Każda poprawka, proponowana zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego zostanie rozpatrzona przez Stały Komitet, który może ją przyjąć większością dwóch trzecich głosów umawiających się stron. Przyjęty tekst zostanie przekazany umawiającym się stronom.

3. Po upływie trzech miesięcy od przyjęcia poprawki przez Stały Komitet, jeśli jedna trzecia umawiających się stron nie zgłosi sprzeciwu, każda poprawka wchodzi w życie w stosunku do umawiających się stron, które nie powiadomiły o swoim sprzeciwie.

## **Rozdział VIII**

### **Rozstrzygnięcie sporów**

#### **Artykuł 18**

1. Stały Komitet doloży wszelkich starań, aby doprowadzić do polubownego rozwiązania wszelkich problemów, które mogą wyniknąć podczas wykonywania niniejszej konwencji.

2. Wszelkie spory powstałe między umawiającymi się stronami, dotyczące interpretacji lub stosowania niniejszej konwencji, które nie zostaną rozstrzygnięte na podstawie postanowień ustępu poprzedzającego lub w drodze negocjacji pomiędzy stronami sporu, będą poddawane na żądanie jednej ze stron arbitrażowi, o ile zainteresowane strony nie uzgodnią inaczej. Każda strona mianuje jednego arbitra, a ci dwaj arbitrzy wyznaczają trzeciego arbitra. Z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 niniejszego artykułu, jeśli jedna ze stron nie wyznaczy swego arbitra w ciągu trzech miesięcy od złożenia wniosku o arbitraż, arbiter ten zostanie wyznaczony na wniosek drugiej strony przez przewodniczącego Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w ciągu następnych trzech miesięcy. Ta sama procedura będzie stosowana, jeśli arbitrzy nie będą mogli uzgodnić wyboru trzeciego arbitra w ciągu trzech miesięcy od czasu mianowania dwu pierwszych arbitrów.

3. W razie sporu między dwiema umawiającymi się stronami, z których jedna jest państwem członkowskim Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, będącej stroną konwencji, ta druga umawiająca się strona skieruje wniosek o arbitraż zarówno do państwa członkowskiego, jak i do Wspólnoty, które wspólnie powiadomią tę stronę, w ciągu dwu miesięcy od otrzymania wniosku, czy państwo członkowskie lub Wspólnota albo państwo członkowskie i Wspólnota razem będą stroną w sporze. W razie braku takiego powiadomienia państwo członkowskie i Wspólnota będą traktowane jako jedna i ta sama strona w sporze podczas wykonywania postanowień rządzących ustanowieniem i procedurą trybunału arbitrażowego. Odnosi się to także do przypadku, kiedy państwo członkowskie i Wspólnota wystąpią wspólnie jako strona w sporze.

4. Trybunał arbitrażowy ustali własny regulamin. Decyzje trybunału arbitrażowego będą podejmowane większością głosów. Jego orzeczenia będą ostateczne i wiążące.

5. Każda strona w sporze poniesie koszty powołania arbitra mianowanego przez siebie, a obie strony sporu będą ponosić w równym stopniu koszty powołania trzeciego arbitra, jak też inne koszty związane z arbitrażem.

## **Rozdział IX**

### **Postanowienia końcowe**

#### **Artykuł 19**

1. Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu dla państw członkowskich Rady Europy i państw nie będących jej członkami, które uczestniczyły w jej opracowaniu, oraz dla Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej.

Do dnia wejścia w życie niniejszej konwencji jest ona również otwarta do podpisu dla każdego innego państwa, zaproszonego do jej podpisania przez Komitet Ministrów.

Niniejsza konwencja będzie podlegała ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia zostaną złożone Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

2. Niniejsza konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca po upływie trzech miesięcy od dnia, w którym pięć państw, w tym co najmniej cztery państwa członkowskie Rady Europy, wyrażą swoją zgodę na związanie się niniejszą konwencją, zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego.

3. W stosunku do każdego państwa-sygnatariusza lub Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej, które w późniejszym czasie wyrażą swą zgodę na związanie się niniejszą konwencją, wchodzi ona w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

## **Artykuł 20**

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji, Komitet Ministrów Rady Europy, po zasięgnięciu opinii umawiających się stron, może zaprosić do przystąpienia do konwencji każde państwo nie będące członkiem Rady, które zostało zaproszone do podpisania zgodnie z postanowieniami art. 19 i jeszcze tego nie uczyniło, oraz każde inne państwo nie będące członkiem Rady.

2. W odniesieniu do każdego państwa przystępującego konwencja wchodzi w życie w pierwszym dniu miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od daty złożenia dokumentu przystąpienia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

## **Artykuł 21**

1. Każde państwo członkowskie przy podpisywaniu lub też składaniu swego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia może określić obszar lub obszary, do których stosuje się niniejsza konwencja.

2. Każda z umawiających się stron, składając swój dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia albo też w dowolnym późniejszym czasie, może poprzez deklarację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy rozszerzyć zakres stosowania niniejszej konwencji na każdy inny obszar określony w deklaracji i za którego stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialna lub w którego imieniu jest upoważniona do podejmowania zobowiązań.

3. Każda deklaracja złożona na mocy ustępu poprzedzającego może w odniesieniu do każdego obszaru wymienionego w takiej deklaracji zostać wycofana przez powiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego. Wycofanie to staje się skuteczne pierwszego dnia miesiąca po upływie sześciu miesięcy od otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.

## **Artykuł 22**

1. Każde państwo członkowskie może przy podpisywaniu lub składaniu swego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zgłosić jedno lub więcej zastrzeżeń, odnoszących się do niektórych gatunków wymienionych w załącznikach od I do III i/lub niektórych gatunków wymienionych w zastrzeżeniu lub zastrzeżeniach odnoszących się do stosowania pewnych urządzeń i metod zabijania, chwytania lub innej eksploatacji wyliczonych w załączniku IV. Nie można składać zastrzeżeń o charakterze ogólnym.

2. Każda z umawiających się stron, która rozszerzy zastosowanie niniejszej konwencji na obszar wymieniony w deklaracji, o której mowa w ust. 2 art. 21, może w stosunku do danego obszaru zgłosić jedno lub więcej zastrzeżeń, zgodnie z postanowieniami ustępu poprzedzającego.

3. Nie można zgłaszać żadnych innych zastrzeżeń.

4. Każda z umawiających się stron, która zgłosiła zastrzeżenie na mocy ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, może je w całości lub częściowo wycofać przez powiadomienie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Europy. Wycofanie to będzie skuteczne od daty otrzymania powiadomienia przez Sekretarza Generalnego.



## Artykuł 23

1. Każda z umawiających się stron może w dowolnym czasie wypowiedzieć niniejszą konwencję przez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Wypowiedzenie to będzie skuteczne od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie sześciu miesięcy od daty otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

## Artykuł 24

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadomi państwa członkowskie Rady Europy, każde państwo-sygnatariusza, Europejską Wspólnotę Gospodarczą, jeśli będzie sygnatariuszem niniejszej konwencji, i każdą umawiającą się stronę:

- a) o każdym podpisie;
- b) o złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;
- c) o każdej dacie wejścia w życie niniejszej konwencji, zgodnie z art. 19 i 20;
- d) o wszelkich informacjach przekazanych na mocy postanowień ust. 3 art. 13;
- e) o każdym raporcie sporządzonym, zgodnie z postanowieniami art. 15;
- f) o każdej poprawce lub przyjęciu nowego załącznika, zgodnie z art. 16 i 17 i o dacie, kiedy poprawka lub nowy załącznik wejdą w życie;
- g) o każdej deklaracji podejmowanej na mocy postanowień ust. 2 i 3 art. 21;
- h) o każdym zastrzeżeniu zgłoszonym na mocy postanowień ust. 1 i 2 art. 22;
- i) o wycofaniu każdego zastrzeżenia uczynionego na mocy postanowień ust. 4 art. 22;
- j) o każdej notyfikacji dokonanej na mocy art. 23 i dacie, kiedy wypowiedzenie zaczyna obowiązywać.

NA DOWÓD TEGO NIŻEJ PODPISANI, BĘDĄC NALEŻYCIE DO TEGO UPOWAŻNIENI, PODPISALI NINIEJSZĄ KONWENCJĘ.

Sporządzono w Bernie dnia 19 września 1979 roku, w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze uwierzytelnione odpisy każdemu państwu członkowskiemu Rady Europy, każdemu państwu-sygnatariuszowi, Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej, jeśli będzie ona sygnatariuszem, i każdemu państwu zaproszonemu do podpisania niniejszej konwencji lub do przystąpienia do niej.

## ZAŁĄCZNIKI DO KONWENCJI

### ZAŁĄCZNIK I

#### Ściśle chronione gatunki flory

##### PTERIDOPHYTA

##### ASPLENIACEAE

*Asplenium hemionitis* L.

*Asplenium jahandiezii* (Litard.) Rouy

##### BLECHNACEAE

*Woodwardia radicans* (L.) Sm.

##### DICKSONIACEAE

*Culcita macrocarpa* C. Presl

##### DRYOPTERIDACEAE

*Dryopteris corleyi* Fraser-Jenk.

##### HYMENOPHYLLACEAE

*Trichomanes speciosum* Willd.

##### ISOETACEAE

*Isoetes boryana* Durieu

*Isoetes malinverniana* Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

*Marsilea batardae* Launert

*Marsilea quadrifolia* L.

*Marsilea strigosa* Willd.

*Pilularia minuta* Durieu es. Braun

OPHIOGLOSSACEAE

*Botrychium simplex* Hitchc.

*Ophioglossum polyphyllum* A. Braun

SALVINIACEAE

*Salvinia natans* (L.) All.

**GYMNOSPINACEAE**

*Abies nebrodensis* (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE

*Alisma wahlenbergii* (O.R. Holmb.) Juz.

*Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.

*Luronium natans* (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

*Leucojum nicaeense* Ard.

*Narcissus longispathus* Pugsley

*Narcissus nevadensis* Pugsley

*Narcissus scaberulus* Henriq.

*Narcissus triandrus* L.

*Narcissus viridiflorus* Schousboe

*Sternbergia candida* B. Mathew & Baytop

APOCYNACEAE

*Rhazya orientalis* (Decaisne) A.DC.

ARACEAE

*Arum purpureospathum* Boyce

ARISTOLOCHIACEAE

*Aristolochia samsunensis* Davis

BORAGINACEAE

*Alkanna pinardii* Boiss

*Anchusa crispa* Viv. (inclu. *A. litoreae*)

*Lithodora nitida* (H. Em) R. Fernandes

*Myosotis rehsteineri* Wartm.

*Omphalodes kuzinskyana* Willk.

*Omphalodes littoralis* Lehm.

*Onosma halophilum* Boiss. & Heldr.

*Onosma proponticum* Aznav.

*Onosma troodi* Kotschy

*Solenanthus albanicus* (Degen et al.) Degen & Baldacci

*Symphytum cxykladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

*Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.

*Campanula damboldtiana* Davis

*Campanula lycica* Sorger & Kit Tan

*Campanula morettiana* Reichenb.

*Campanula sabatia* De Not.

*Jasione lusitanica* A.DC.

*Physoplexis comosa* (L.) Schur

*Trachelium asperuloides* Boiss & Orph.

CARYOPHYLLACEAE

*Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter

*Arenaria provincialis* Chater & Halliday

*Dianthus rupicola* Biv.

*Gypsophila papillosa* P. Porta  
*Herniaria algarvica* Chaudri  
*Herniaria maritima* Link  
*Moehringia fontqueri* Pau  
*Moehringia tommasinii* Marches.  
*Petrocoptis grandiflora* Rothm.  
*Petrocoptis montsicciana* O. Bolos Rivas Mart.  
*Petrocoptis pseudoviscosa* Fernandez Casas  
*Saponaria halophila* Hedge & Hub.-Mor.  
*Silene furcata* Raf. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters  
*Silene haussknechtii* Hledr. ex Hausskn.  
*Silene hifacensis* Rouy ex Willk.  
*Silene holzmannii* Hledr. ex Boiss.  
*Silene mariana* Pau  
*Silene orphanidis* Boiss.  
*Silene pompeiopolitana* Gay ex Boiss.  
*Silene rothmaleri* Pinto da Silva  
*Silene salsuginea* Hub.-Mor.  
*Silene sangaria* Coode & Cullen  
*Silene velutina* Pourret ex Loisel.

#### CHENOPODIACEAE

*Beta adanensis* Pamuk. apud Aellen  
*Beta trojana* Pamuk. apud Aellen  
*Kalidiopsis wagenitzi* Aellen  
*Kochia saxicola* Guss.  
*Microcnemum coralloides* (Loscos & Pardo) subsp. *anatolicum* Wagenitz  
*Salicornia veneta* Pignatti & Lausi  
*Salsola anatolica* Aellen  
*Suaeda cucullata* Aellen

#### CISTACEAE

*Helianthemum alypoides* Losa & Rivas Goday  
*Helianthemum caput-felis* Boiss.  
*Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Roseira

#### COMPOSITAE

*Anacyclus latealatus* Hub.-Mor.  
*Anthemis glaberrima* (Rech.f.) Greuter  
*Anthemis halophila* Boiss. & Bal.  
*Artemisia granatensis* Boiss.  
*Artemisia insipida* Vill.  
*Artemisia laciniata* Willd.  
*Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.  
*Aster pyrenaicus* Desf. ex DC. France,  
*Aster sibiricus* L.  
*Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.  
*Carlina diae* (Rech.f.) Meusel & Kastener  
*Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal (*Centaurea heldreichii* Halacsy)  
*Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Hledr.) Gugler (*Centaurea princeps* Boiss. & Hledr.)  
*Centaurea attica* Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal (*Centaurea megarensis* Halacsy & Hayek)  
*Centaurea balearica* J.D. Rodriguez  
*Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday  
*Centaurea citricolor* Font Quer  
*Centaurea corymbosa* Pourret  
*Centaurea hermannii* F. Hermann  
*Centaurea horrida* Badaro  
*Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.

Centaurea kartschiana Scop.  
Centaurea lactiflora Halacsy  
Centaurea niederi Heldr.  
Centaurea peucedanifolia Boiss. & Orph.  
Centaurea pinnata Pau  
Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca  
Centaurea tchihatcheffii Fich. & Mey.  
Crepis crocifolia Boiss. & Heldr.  
Crepis granatensis (Willk.) G. Blanca & M. Cueto  
Crepis purpurea Willd. Bieb.  
Erigeron frigidus Boiss. ex DC.  
Helichrysum sibthorpii Rouy  
Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.  
Jurinea cyanoides (L.) Reichenb.  
Jurinea fontqueri Cuatrec.  
Lamyropsis microcephala (Moris) Dittrich & Greuter  
Leontodon boryi Boiss. ex DC.  
Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.  
Leontodon siculus (Guss.) Finch & Sell  
Ligularia sibirica (L.) Cass.  
Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman  
Santolina elegans Boiss. ex DC.  
Senecio elodes Boiss. ex DC.  
Senecio nevadensis Boiss & Reuter  
Sonchus erzincanicus Matthews  
Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal  
CONVOLVULACEAE  
Convolvulusargyrothamnos Greuter  
Convolvulus pulvinatus Sa'ad  
CRUCIFERAE  
Alyssum akamaciscum B.L. Burt  
Alyssum pyrenaicum Lapeyr. (Ptilotrichum pyrenaicum (Lapeyr.) Boiss.)  
Arabis kennedyae Meikle  
Biscutella neustriaca Bonnet  
Boleum asperum (Pers.) Desvaux  
Brassica glabrescens Poldini  
Brassicahilarionis Post  
Brassica insularis Moris  
Brassica macrocarpa Guss.  
Braya purpurascens (R. Br.) Bunge  
Coincya rupestris Rouy (Hutera rupestris P. Porta)  
Coronopus navasii Pau  
Diplotaxis ibicensis (Pau) Gomez-Campo  
Diplotaxis siettiana Maire  
Erucastrum palustre (Pirona) Vis.  
Iberis arbuscula Runemark  
Ionopsidium acaule (Desf.) Reichemb.  
Ionopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.  
Murbeckiella sousae Rothm.  
Sisymbrium cavanillesianum Valdes & Castroviejo (S. matritense P.W. Ball & Heywood)  
Sisymbrium confertum Stev.  
Sisymbrium supinum L.  
Thlaspi cariense A. Carlström  
CYPERACEAE  
Eleocharis carniolica Koch  
DIOSCOREACEAE

Borderea chouardii (Gaussen) Heslot  
DIPSACACEAE  
Dipsacus cephalarioides Mathews & Kupicha  
DROSERACEAE  
Aldrovanda vesiculosa L.  
EUPHORBIACEAE  
Euphorbia margalidiana Kuhbier & Lewejohann  
Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter  
GENTIANACEAE\*  
Centaurium rigalii Esteve Chueca  
Centaurium somedanum Lainz  
Gentiana ligustica R. de Vilm. Chopinet  
Gentianella anglica (Pugsley) E.F. Warburg  
GERANIACEAE  
Erodium astragaloides Boiss. & Reuter  
Erodium chrysanthum L' Herit. ex DC.  
Erodium paularense Fernandez-Gonzalez & Izco  
Erodium Rupicola Boiss.  
GESNERIACEAE  
Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.  
Ramonda serbica Pancic  
GRAMINEAE  
Avenula hackelii (Henriq.) Holub  
Bromus bromoideus (Lej.) Crepin  
Bromus grossus Desf. ex DC.  
Bromus interruptus (Hackel) Druce  
Bromus psammophilus P.M. Smith  
Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl  
Eromepoa mardinensis R. Mill  
Gaudinia hispanica Stace & Tutin  
Micropyropsis tuberosa Romero-Zarco Cabezudo  
Puccinellia pungens (Pau) Paunero  
Stipa austroitalica Martinovsky  
Stipa bavarica Martinovsky & H. Scholz  
Stipa styriaca Martinovsky  
Trisetum Subalpestre (Hartm.) Neuman  
GROSSULARIACEAE  
Ribes sardoum Martelli  
HYPERICACEAE  
Hypericum aciferum (Greuter) N.K.B. Robson  
Hypericum salsugineum Robson & Hub.-Mor.  
IRIDACEAE  
Crocus abantensis T. Baytop & Mathew  
Crocus cyprius Boiss & Kotschy  
Crocus etruscus Parl.  
Crocus hartmannianus Holmboe  
Crocus robertianus C.D. Brickell  
Iris marsica Ricci & Colasante  
LABIATAE  
Dracocephalum austriacum L.  
Micromeria taygetea P.H. Davis  
Nepeta dirphyia (Boiss.) Heldr. ex Halacsy  
Nepeta sphaciatica P.H. Davis  
Origanum cordifolium (Auch. & Montbr.) Vogel (Amaracus cordifolium Montr. & Auch.)  
Origanum dictamnus L.  
Origanum scabrum Boiss. & Heldr.

Phlomis brevibracteata Turill  
Phlomis cypria Post  
Rosmarinus tomentosus Huber-Morath & Maire  
Salvia crassifolia Sibth. & Smith  
Sideritis cypria Post  
Sideritis incana L. ssp. glauca (Cav.) Malagarriga  
Sideritis javalambrensis Pau  
Sideritis serrata Cav. ex Lag.  
Teucrium charidemi Sandwith  
Teucrium lepicephalum Pau  
Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday  
Thymus aznavourii Velen.  
Thymus camphoratus Hoffmanns. & Link  
Thymus carnosus Boiss.  
Thymus cephalotos L.

#### LEGUMINOSAE

Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra  
Astragalus algarbiensis Coss. ex Bunge  
Astragalus aquilanus Anzalone  
Astragalus centralpinus Braun-Blanquet  
Astragalus macrocarpus DC. subsp. lefkarensis Agerer-Kirchoff & Meikle  
Astragalus maritimus Moris  
Astragalus tremolsianus Pau  
Astragalus verrucosus Moris  
Cytisus aeolicus Guss. ex Lind.  
Genista dorycnifolia Font Quer  
Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci  
Glycyrrhiza iconica Hub.-Mor.  
Ononis maweana Ball  
Oxytropis deflexa (Pallas) DC. ssp. norvegica Nordh.  
Sphaerophysa kotschyana Boiss.  
Thermopsis turcica Kit Tan, Vural & Küküködü  
Trifolium pachycalyx Zoh.  
Trifolium saxatile All.  
Trigonella arenicola Hub.-Mor.  
Trigonella halophila Boiss.  
Trigonella polycarpa Boiss. & Heldr.  
Vicia bifoliolata J.D. Rodriiguez

#### LENTIBULARIACEAE

Pinguicula crystallina Sibth. & Sm.  
Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper

#### LILIACEAE

Allium grosii Font Quer  
Allium vuralii Kit Tan  
Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter  
Androcymbium rechingeri Greuter  
Asparagus lycaonicus Davis  
Asphodelus bento-rainhae Pinto da Silva  
Chionodoxa lochiaie Meikle  
Chionodoxa luciliae Boiss.  
Colchicum arenarium Waldst. & Kit.  
Colchicum corsicum Baker  
Colchicum cousturieri Greuter  
Colchicum cousturieri Greuter  
Colchicum micranthum Boiss.  
Fritillaria conica Boiss.

*Fritillaria drenovskii* Degen & Stoy.  
*Fritillaria epirotica* Turrill ex Rix  
*Fritillaria euboica* (Rix Doerfler) Rix  
*Fritillaria gussichiae* (Degen & Doerfler) Rix  
*Fritillaria obliqua* Ker-Gawl.  
*Fritillaria rhodocanakis* Orph. ex Baker  
*Fritillaria tuntasia* Heldr. ex Halacsy  
*Muscarigussonei* (Parl.) Tod.  
*Ornithogalum reverchonii* Lange  
*Scilla morrisii* Melkle  
*Scilla odorata* Link  
*Tulipa cypria* Stapf  
*Tulipa goulimya* Sealy & Turrill  
*Tulipa praecox* Ten.  
*Tulipa sprengeri* Baker  
LYTHRACEAE  
*Lythrum flexuosum* Lag.  
*Lythrum thesioides* M. Bieb.  
MALVACEAE  
*Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.  
NAJADACEAE  
*Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt  
*Najas tenuissima* (A. Braun) Magnus  
ORCHIDACEAE  
*Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.  
*Comperia comperiana* (Steven) Aschers. & Graebner  
*Cypripedium celceolus* L.  
*Dactylorhiza chuhensis* Renz & Taub.  
*Liparis loeselli* (L.) Rich.  
*Ophrys argolica* Fleischm.  
*Ophrys isaura* Renz & Taub.  
*Ophrys kotschyi* Fleischm. & Soo  
*Ophrys lunulata* Parl.  
*Ophrys lycia* Renz & Taub.  
*Platanthera obtusata* (Pursh) Lindl. subsp. *oligantha* (Turcz.) Hulten  
*Spiranthes aestivalis* (Poiret) L.C.M. Richard  
PAEONIACEAE  
*Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.  
*Paeonia clusii* F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis  
*Paeonia parnassica* Tzanoudakis  
PALMAE  
*Phoenix theophrasti* Greuter  
PAPAVERACEAE  
*Papaver lapponicum* (Tolm.) Nordh.  
*Rupicapnos africana* (Lam.) Pomel  
PLUMBAGINACEAE  
*Armeria pseudarmaria* (Murray) Mansfeld  
*Armeria rouyana* Daveau  
*Armeria soleirolii* (Duby) Godron  
*Armeria velutina* Welv. ex Boiss. & Reuter  
*Limonium anatolicum* Hedge  
*Limonium tamaricoides* Bokhari  
POLEMONIACEAE  
*Polemonium boreale* Adams  
POLYGONACEAE  
*Polygonum praelongum* Coode & Cullen

Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

Androsace mathildae Levier

Androsace pyrenaica Lam.

Cyclamen mirabile Hildebr.

Lysimachia minoricensis J.D. Rodriguez

Primula apennina Widmer

Primula egaliksensis Wormsk.

Primula glaucescens Moretti

Primula palinuri Petagna

Primula spectabilis Tratt.

Soldanella villosa Darracq

RANUNCULACEAE

Aconitum corsicum Gayer

Adonis cyllenea Boiss., Heldr. & Orph.

Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott

Aquilegia kitaibelii Schott

Aquilegia ottonis subsp. taygetea (Orph.) Strid

Aquilegia pyrenaica DC. subsp. cazorlensis (Heywood) Galiano & Rivas Martinez (Aquilegia cazorlensis Heywood)

Consolida samia P.H. Davis

Delphinium caseyi B.L. Burtt

Pulsatilla patens (L.) Miller

Ranunculus fontanus C. Presl

Ranunculus kykkoensis Meikle

Ranunculus weyleri Mares

RESEDACEAE

Reseda decursiva Forssk. Gibraltar

ROSACEAE

Crataegus dikmensis Pojark

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

Pyrus anatolica Browicz

RUBIACEAE

Galium globuliferum Hub.-Mor & Reese

Galium litorale Guss.

Galium viridiflorum Boiss. & Reuter

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinot) D.A. Webb

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

Saxifraga florulenta Moretti

Saxifraga hirculus L.

Saxifraga presolanensis Engl.

Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

Saxifraga valdensis DC.

Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange

Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.

Linaria algarviana Chav.

Linaria ficalhoana Rouy

Linaria flava (Poiret) Desf.

Linaria hellenica Turrit



*Linaria ricardoi* Cout.  
*Linaria tursica* B. Valdes & Cabezudo  
*Lindernia procumbens* (Krocker) Philcox  
*Odonitites granatensis* Boiss.  
*Verbascum afyonense* Hub.-Mor.  
*Verbascum basivelatum* Hub.-Mor.  
*Verbascum cylleneum* (Boiss. & Heldr.) Kuntze  
*Verbascum degenii* Hal.  
*Verbascum stepporum* Hub.-Mor.  
*Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson  
SELAGINACEAE  
*Globularia stygia* Orph. ex Boiss.  
SOLANACEAE  
*Atropa baetica* Willk.  
*Mandragora officinarum* L.  
THYMELAEACEAE  
*Daphne petraea* Leybold  
*Daphne rodriguezii* Texidor  
*Thymelea broterana* Coutinho  
TRAPACEAE  
*Trapa natans* L.  
TYPHACEAE  
*Typcha minima* Funk  
*Typha shuttleworthii* Koch & Sonder  
ULMACEAE  
*Zelkova abelicea* (Lam.) Boiss.  
UMBELLIFERAE  
ANGELICA HETEROCARPA LLOYD  
ANGELICA PALUSTRIS (BESSER) HOFFMAN  
APIUM BERMEJOI LLORENS  
APIUM REPENS (JACQ.) LAG.  
ATHAMANTA CORTIANA FERRARINI  
BUPLEURUM CAPILLARE BOISS. & HELDR.  
BUPLEURUM DIANTHIFOLIUM GUSS.  
BUPLEURUM KAKISKALAE GREUTER  
ERYNGIUM ALPINUM L.  
ERYNGIUM VIVIPARUM GAY  
FERULA HALOPHILA H. PESMEN  
LASERPITIUM LONGIRADIUM BOISS.  
NAUFRAGA BALEARICA CONSTANCE & CANNON  
OENANTHE CONIOIDES LANGE  
PETAGNIA SANICULIFOLIA GUSS.  
ROUYA POLYGAMA (DESF.) COINCY  
SESELI INTRICATUM BOISS.  
THORELLA VERTICILLATINUNDATA (THORE) BRIQ.  
VALERIANACEAE  
CENTRANTHUS TRINERVIS (VIV.) BEGUINOT  
VIOLACEAE  
VIOLA ATHOIS W. BECKER  
VIOLA CAZORLENSIS GANDOGGER  
VIOLA CRYANA GILLOT  
VIOLA DELPHINANTHA BOISS.  
VIOLA HISPIDA LAM.  
VIOLA JAUBERTIANA MARES & VIGINEIX  
**BRYOPHYTA**  
**BRYOPSIDA: ANTHOCEROTAE**

ANTHOCEROTACEAE

*Notothylas orbicularis* (Schwein.) Sull.

**BRYOPSIDA: HEPATICAE**

AYTONIACEAE

*Mannia triandra* (Scop.) Grolle

CEPHALOZIACEAE

*Cephalozia macounii* (Aust.) Aust.

CODONIACEAE

*Petalophyllum ralfsii* (Wils.) Nees et Gott. Lehm.

FRULLANIACEAE

*Frullania parvistipula* Steph.

GYMNOMITRIACEAE

*Marsupella profunda* Lindb.

JUNGERMANNIACEAE

*Jungermannia handelli* (Schiffn.) Amak.

RICCIACEAE

*Riccia breidleri* jur. ex Steph.

RIELLACEAE

*Riella helicophylla* (Mont.) Hook.

SCAPANIACEAE

*Scapania massalongi* (K. Muell.) K. Muell.

**BRYOPSIDA: MUSCI**

AMBLYSTEGIACEAE

*Drepanocladus vernicosus* (Mitt.) Warnst.

BRUCHIACEAE

*Bruchia vogesiaca* Schwaegr.

BAUXBAUMIACEAE

*Buxbaumia viridis* (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl.

DICRANACEAE

*Atractylolcarpus alpinus* (Schimp. ex Milde) Lindb.

*Cynodontium suecicum* (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag.

*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lind.

FONTINALACEAE

*Dichelyma capillaceum* (With.) Myr.

FUNARIACEAE

*Pyramidula tetragona* (Brid.) Brid.

HOOKERIAACEAE

*Distichophyllum carinatum* Dix. Nich.

MEESIACEAE

*Meesia longiseta* Hedw.

ORTHOTRICHACEAE

*Orthotrichum rogeri* Brid.

SPHAGNACEAE

*Sphagnum pylaisii* Brid.

SPLACHNACEAE

*Tayloria rudolphiana* (Garov.) B.S.G.

**Endemiczne gatunki Regionu Macaronesica**

**PTERIDOPHYTA**

ASPLENIACEAE

*Asplenium azoricum* Lovis

DRYOPTERIDACEAE

*Polystichum drepanum* (Swartz) C. Presl

HYMENOPHYLLACEAE

*Hymenophyllum maderensis*

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu ex Milde  
LYCOPODIACEAE  
Diphasium madeirense (Willee.) Rothm.  
MARSILEACEAE  
Marsilea azorica Launert  
**GYMNOSPERMAE**  
CUPRESACEAE  
Juniperus brevifolia (Seub.) Antoine  
**ANGIOSPERMAE**  
AGAVACEAE  
Dracaena draco (L.) L.  
ASCLEPIADACEAE  
Caralluma burchardii N.E. Brown  
Ceropegia chrysantha Svent.  
BERBERIDACEAE  
Berberis maderensis Lowe  
BORAGINACEAE  
Echium gentianoides Webb ex Coincy  
Echium handiense Svent.  
Echium pininana Webb et Berth.  
Myosotis azorica H.C. Watson  
Myosotis maritima Hochst. ex Seub.  
CAMPANULACEAE  
Azorina vidalli (H.C. Watson) Feer  
Musschia aurea (L.f.) DC.  
Musschia wollastonii Lowe  
CAPRIFOLIACEAE  
Sambucus palmensis Link  
CARYOPHYLLACEAE  
Cerastium azoricum Hochst.  
Silene nocteolens Webb et Berth  
CISTACEAE  
Cistus chinamadensis Bañares & Romero  
Helianthemum bystropogophyllum Svent.  
Helianthemum teneriffae Cosson  
COMPOSITAE  
Andryala crithmifolia Ait.  
Argyranthemum lidii Humphries  
Argyranthemum pinnatifidum (L.F.) Lowe subsp. succulentum (Lowe) Humphries  
Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries  
Atractylis arbuscula Svent. & Michaelis  
Atractylis preauxiana Schultz Bip.  
Bellis azorica Hochst. ex Seub.  
Calendula maderensis Dc.  
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub  
Cheirolophus falsisectus Montelongo et Moraleda  
Cheirolophus ghomerythus (Svent.) Holub  
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub  
Cheirolophus metlesiscii Montelongo  
Cheirolophus santosabreui Santos  
Cheirolophus satarataensis (Svent.) Holub  
Cheirolophus tagananensis (Svent.) Holub  
Helichrysum monogynum B.L. Burth. & Sunding  
Helichrysum gossypinum Webb  
Hypochoeris oligocephala (Svent. & D. Bramwell) Lack  
Lactuca watsoniana Trelease

Leotodon filii (Hochst. ex Seub.) Paiva & Orm.  
Onopordum carduelinum Bolle  
Onopordum nogalesii Svent.  
Pericallis hadrosomus Svent.  
Pericallis malvifolia (L'Hér) B. Nord.  
Phagnalon benetii Lowe  
Senecio hermosae Pitard  
Sonchus gandogeri Pitard  
Stemmacantha cynaroides  
Sventenia bupleuroides Font Quer  
Tanacetum o'shanahanii Febles. Marrero et Suárez  
Tanacetum ptarmiciflorum (Webb) Schultz Bip.  
Tolpis glabrescens Kämmer  
CONVOLVULACEAE  
Convolvulus caput-medusae Lowe  
Convolvulus lopez-socasi Svent.  
Convolvulus massonii A. Dietr.  
Pharbitis preauxii Webb  
CRASSULACEAE  
Aeonium balsamiferum Webb et Berth.  
Aeonium gomeraense Praeger  
Aeonium saundersii Bolle  
Aichrysum dumosum (Lowe) Praeg.  
Monanthes wildpretii Bañares & Scholz  
CRUCIFERAE  
Crambe arborea Webb ex Christ  
Crambe laevigata DC. ex Christ  
Crambe scoparia Svent.  
Crambe sventenii B. Petters. ex Bramw. & Sunding  
Parolinia schizogynoides Svent.  
Sinapidendron sempervivifolium Mnzs.  
CYPERACEAE  
Carex malato-belizii Raymond  
DIPSACACEAE  
Scabiosa nitens Roem. & Schult.  
ERICACEAE  
Daboecia azorica Tutin & Warb.  
Erica scoparia L. subsp. azorica (Hochst.) D.A. Webb  
EUPHORBIACEAE  
Euphorbia bourgaeana Gay ex Boiss.  
Euphorbia handiensis Burchard  
Euphorbia lambii Svent.  
Euphorbia stygiana H.C. Watson  
GERANIACEAE  
Geranium maderense Yeo  
GRAMINEAE  
Agrostis gracilaxa Franco  
Deschampsia maderensis (Hack. et Bornm.) Buschm.  
Phalaris maderensis (Mnzs.) Mnzs.  
LABIATAE  
Micromeria glomerata P. Pérez  
Micromeria leucantha Svent. ex Pérez  
Salvia herbanica Santos et Fernández  
Sideritis cystosiphon Svent.  
Sideritis discolor (Webb ex de Noe) Bolle  
Sideritis infernalis Bolle

Sideritis marmorea Bolle  
Teucrium abutiloides l'Her.  
LEGUMINOSAE  
Adenocarpus ombriosus Ceb. & Ort.  
Anthyllis lemanniana Lowe  
Anagyris latifolia Brouss. ex Willd.  
Cicer canariensis Santos & Gweil  
Dorycnium spectabile Webb & Berthel.  
Genista benehoavensis (Bolle ex Svent.) Del Arco  
Lotus azoricus P.W. Ball  
Lotus callis-viridis D. Bramwell & D.H. Davis  
Lotus eremiticus Santos  
Lotus kunkelli (E. Chueca) D. Bramwell et al.  
Lotus maculatus Breitfeld  
Lotus pyranthus P. Pérez  
Teline nervosa (Esteve) A. Hasen et Sund.  
Teline rosmarinifolia Webb & Berthel.  
Teline salsoloides Arco & Acebes.  
Vicia dennesiana H.C. Watson  
LILIACEAE  
Androcymbium psammophilum Svent.  
Smilax divaricata Sol. ex Wats.  
MYRICACEAE  
Myrica rivas-martinezii Santos.  
OLEACEAE  
Jasminum azoricum L.  
Picconia azorica (Tutin) Knbo.  
ORCHIDACEAE  
Barlia metlesicsiaca Teschner  
Goodyera macrophylla Lowe  
Orchis scopulorum Summerh.  
PITTOSPORACEAE  
Pittosporum coriaceum Dryander ex Aiton  
PLANTAGINACEAE  
Plantago famarae Svent.  
Plantago malato-belizii Lawalree  
PLUMBAGINACEAE  
Limonium arborescens (Brouss.) Kuntze  
Limonium dendroides Svent.  
Limonium fruticans (Webb) O. Kuntze  
Limonium perezii Stapf  
Limonium preauxii (Webb et Berth.) O. Kuntze  
Limonium spectabile (Svent.) Kunkel & Sunding  
Limonium sventenii Santos & Fernández Galvan  
POLYGONACEAE  
Rumex azoricus Rech.  
RHAMNACEAE  
Frangula azorica Tutin  
ROSACEAE  
Bencomia brachystachya Svent.  
Bencomia exstipulata Svent.  
Bencomia sphaerocarpa Svent.  
Chamaemeles coriacea Lindl.  
Dendriopoterium pulidoi Svent.  
Marcetella maderensis (Bornm.) Svent.  
Prunus lusitanica ssp. azorica (Moui.) Franco

RUTACEAE  
 Ruta microcarpa Svent.  
 SANTALACEAE  
 Kunkeliella canariensis Stearn  
 Kunkeliella psilotoclada (Svent.) Stearn  
 Kunkeliella subsucculenta Kammer  
 SAPOTACEAE  
 Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe  
 SAXIFRAGACEAE  
 Saxifraga portosanctana Boiss.  
 SCROPHULARIACEAE  
 Euphrasia azorica H.C. Watson  
 Euphrasia grandiflora Hochst.  
 Isoplexis chalcantha Svent. & O'Shanahan  
 Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer  
 SELAGINACEAE  
 Globularia ascanii D. Bramwell & Kunkel  
 Globularia sarcophylla Svent.  
 SOLANACEAE  
 Solanum lidii Sunding  
 UMBELLIFERAE  
 Ammi trifoliatum (Wats). Trel.  
 Bunium brevifolium Lowe  
 Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel  
 Chaerophyllum azoricum Trel.  
 Monizia edulis Lowe  
 Ferula latipinna Santos  
 Sanicula azorica Gunthn. ex Seub.  
 VIOLACEAE  
 Viola paradoxa Lowe  
**BRYOPHYTA**  
**BRYOPSIDA: MUSCI**  
 ECHINODIACEAE  
 Echinodium spinosum (Mitt.) Jur.  
 POTTIACEAE  
 Bryoerythrophyllum machadoanum (Sergio) M. Hill  
 THAMNIACEAE  
 Thamnobryum fernandesii Sergio

## ZAŁĄCZNIK II

### Ściśle chronione gatunki fauny

#### Kręgowce

##### Mammalia

##### INSECTIVORA

##### Erinaceidae

\* Atelerix algirus (Erinaceus algirus)

##### Soricidae

\* Crocidura suaveolens ariadne (Crocidura ariadne)

\* Crocidura russula cypria (Crocidura cypria)

Crocidura canariensis

##### Talpidae

Galemys pyrenaicus (Desmana pyrenaica)

##### MICROCHIROPTERA

wszystkie gatunki, z wyjątkiem Pipistrellus pipistrellus

RODENTIA

Scuridae

Sciurus anomalus

\* Spermophilus citellus (Citellus citellus)

Pteromys volans (Sciuropterus russicus)

Cricetidae

Cricetus cricetus

Microtidae

\* Microtus barbaricus (Pitymys bavaricus)

Zapodidae

Sicista betulina

Sicista subtilis

Hystricidae

Hystrix cristata

CARNIVORA

Canidae

Canis lupus

Alopex lagopus

Ursidae

wszystkie gatunki

Mustelidae

Mustela lutreola (Lutreola lutreola)

Lutra lutra

Gulo gulo

Felidae

Felis silvestris

Lynx pardellus

(Lynx pardina)

Panthera pardus

Panthera tigris

Odobenidae

Odobenus rosmarus

Phocidae

Monachus monachus

ARTIODACTYLA

Cervidae

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Capra aegagrus

Capra pyrenaica pyrenaica

Rupicapra rupicapra ornata

Ovibos moschatus

CETACEA

Delphinidae

Orcinus orca

Pseudorca crassidens

Grampus griseus

Globicephala melaena

Delphinus delphis

Tursiops truncatus (tursio)

Lagenorhynchus acutus

Lagenorhynchus albirostris

Steno bredanensis

Stenella coeruleoalba

Phocaenidae

Phocaena phocaena

Ziphiidae  
Hyperoodon rostratus  
Mesoplodon mirus  
Mesoplodon bidens  
Ziphius cavirostris  
Balaenopteridae  
Sibbaldus (Balaenoptera) musculus  
Megaptera novaengliae (longimana, nodosa)  
Balaenidae  
Eubalaena glacialis  
Balaena mysticetus  
Aves  
GAVIIFORMES  
Gaviidae  
wszystkie gatunki  
PODICIPEDIFORMES  
Podicipedidae  
Podiceps griseigena  
Podiceps auritus  
Podiceps nigricollis (caspius)  
Podiceps ruficollis  
PROCELLARIIFORMES  
Hydrobatidae  
wszystkie gatunki  
Procellariidae  
Bulweria bulwerii  
Procellaria diomedea  
Puffinus puffinus  
Puffinus assimilis baroli  
Pterodroma madeira  
Pterodroma feae  
PELECANIFORMES  
Phalacrocoracidae  
Phalacrocorax pygmaeus  
Pelecanidae  
wszystkie gatunki  
CICONIIFORMES  
ARDEIDAE  
Ardea purpurea  
Casmerodius albus (Egretta alba)  
Egretta garzetta  
Ardeola ralloides  
Bulbucus (Ardeola) ibis  
Nycticorax nycticorax  
Ixobrychus minutus  
Botaurus stellaris  
Ciconiidae  
wszystkie gatunki  
Thresciornithidae  
wszystkie gatunki  
Phoenicopteridae  
Phoenicopterus ruber  
ANSERIFORMES  
Anatidae  
Cygnus cygnus  
Cygnus bewickii (columbianus)



Anser erythropus  
Branta leucopsis  
Branta ruficollis  
Tadoma tadoma  
Tadoma ferruginea  
Marmaronetta (Anas) angustirostris  
Somateria spectabilis  
Polysticta stelleri  
Histrionicus histrionicus  
Bucephala islandica  
Mergus albellus  
Oxyura leucocephala  
FALCONIFORMES  
wszystkie gatunki  
GALLIFORMES  
Tetraonidae  
Tetrao urogallus cantabricus  
GRUIFORMES  
Turnicidae  
Turnix sylvatica  
Gruidae  
wszystkie gatunki  
Rallidae  
Porzana porzana  
Porzana pusilla  
Porzana parva  
Crex crex  
Porphyrio porphyrio  
Fulica cristata  
Otitidae  
wszystkie gatunki  
CHARADRIIFORMES  
Charadriidae  
Hoplopterus spinosus  
Charadrius hiaticula  
Charadrius dubius  
Charadrius alexandrinus  
Charadrius leschenaulti  
Eudromias morinellus  
Arenaria interpres  
Scolopacidae  
Gallinago media  
Numenius tenuirostris  
Tringa stagnatilis  
Tringa ochropus  
Tringa glareola  
Tringa hypoleucos  
Tringa cinerea  
Calidris minuta  
Calidris temminckii  
Calidris maritima  
Calidris alpina  
Calidris ferruginea  
Calidris alba  
Limicola falcinellus  
Recurvirostridae

wszystkie gatunki  
Phalaropodidae  
wszystkie gatunki  
Burhinidae  
Burhinus oedicnemus  
Glareolidae  
wszystkie gatunki  
Laridae  
Pagophila eburnea  
Larus audouinii  
Larus melanocephalus  
Larus genei  
Larus minutus  
Larus (Xenia) sabini  
Chlidonias niger  
Chlidonias leucopterus  
Chlidonias hybrida  
Gelocheilidon nilotica  
Hydroprogne caspia  
Sterna hirundo  
Sterna paradisaea (macrura)  
Sterna dougallii  
Sterna albifrons  
Sterna sandvicensis  
COLUMBIFORMES  
Pteroclididae  
wszystkie gatunki  
Columbidae  
Columba bollii  
Columba junoniae  
CUCULIFORMES  
Cuculidae  
Clamator glandarius  
STRIGIFORMES  
wszystkie gatunki  
CAPRIMULGIFORMES  
Caprimulgidae  
wszystkie gatunki  
APODIFORMES  
Apodidae  
Apus pallidus  
Apus melba  
Apus caffer  
Apus unicolor  
CORACIIFORMES  
Alcedinidae  
Alcedo atthis  
Ceryle rudis  
Halcyon smyrnensis  
Meropidae  
Merops apiaster  
Coraciidae  
Coracias garrulus  
Upopidae  
Uppoa epops  
PICIFORMES

wszystkie gatunki  
PASSERIFORMES  
Alaudidae  
Calandrella brachydactyla  
Calandrella rufescens  
Melanocorypha bimaculata  
Melanocorypha calandra  
Melanocorypha leucoptera  
Melanocorypha yeltoniensis  
Galerida theklae  
Chersophilus duponti  
Eremophila alpestris  
Hirundinidae  
wszystkie gatunki  
Motacillidae  
wszystkie gatunki  
Pycnonotidae  
Pycnonotus barbatus  
Laniidae  
wszystkie gatunki  
Bombycillidae  
Bombycilla garrulus  
Cinclidae  
Cinclus cinclus  
Troglodytidae  
Troglodytes troglodytes  
Prunellidae  
wszystkie gatunki  
Muscicapidae  
Turdinae  
Saxicola rubetra  
Saxicola torquata  
Saxicola dacotiae  
Oenanthe oenanthe  
Oenanthe pleschanka (leucomela)  
Oenanthe hispanica  
Oenanthe isabellina  
Oenanthe leucura  
Oenanthe finischii  
Cercotrichas galactotes  
Monticola saxatilis  
Monticola solitarius  
Turdus torquatus  
Phoenicurus ochruros  
Phoenicurus phoenicurus  
Erithacus rubecula  
Luscinia megarhynchos  
Luscinia luscinia  
Luscinia (Cyanosylvia) svecica  
Tarsiger cyanurus  
Irania gutturalis  
Sylviinae  
wszystkie gatunki  
Regulinae  
wszystkie gatunki  
Muscicapinae

wszystkie gatunki  
Timaliinae  
Panurus biarmicus  
Paridae  
wszystkie gatunki  
Sittidae  
wszystkie gatunki  
Certhiidae  
wszystkie gatunki  
Emberizidae  
Emberiza citrinella  
Emberiza leucocephala  
Emberiza cirrus  
Emberiza cineracea  
Emberiza caesia  
Emberiza cia  
Emberiza schoeniclus  
Emberiza melanocephala  
Emberiza aureola  
Emberiza pusilla  
Emberiza rustica  
Plectrophenax nivalis  
Calcarius lapponicus  
Fringillidae  
Carduelis chloris  
Carduelis carduelis  
Carduelis spinus  
Carduelis flavirostris  
Carduelis cannabina  
Carduelis flammea  
Carduelis horemanni  
Serinus citrinella  
Serinus serinus  
Serinus pusillus  
Loxia curvirostra  
Loxia pityopsittacus  
Loxia leucoptera  
Loxia scotica  
Pinicola enusleator  
Carpodacus erythrinus  
Rhodopechys githaginea  
Coccothraustes coccothraustes  
Fringilla teydea  
Ploceidae  
Petronia petronia  
Montifringilla nivalis  
Sturnidae  
Sturnus unicolor  
Sturnus roseus  
Oriolidae  
Oriolus oriolus  
Corvidae  
Perisoreus infaustus  
Cyanopica cyanus  
Nucifraga caryocatactes  
Pyrrhocorax pyrrhocorax

Pyrrhocorax graculus  
Reptilia  
TESTUDINE  
Testudinidae  
Testudo hermanni  
Testudo graeca  
Testudo marginata  
Emydidae  
Emys obricularis  
Mauremys caspica  
Dermochelyidae  
Dermochelys coriacea  
Cheloniidae  
Caretta caretta  
Lepidochelys kempii  
Chelonia mydas  
Eretmochelys imbricata  
SAURIA  
Gekkonidae  
Tarentola delalandii  
Tarentola boettgeri  
Tarentola angustimentalis  
Tarentola gomerensis  
Phyllodactylus europaeus  
Cyrtodactylus kotschy  
Agamidae  
\* Stellio stellio (Agama stellio)  
Chamaeleontidae  
Chamaeleo chamaeleon  
Lacertidae  
\* Archaeolacerta bedriagae  
(Lacerta bedriagae)  
\* Archaeolacerta monticola  
(Lacerta monticola)  
Algyroides nigropunctatus  
Algyroides moreoticus  
Algyroides fitzingeri  
Algyroides marchi  
Ophisops elegans  
Lacerta lepida  
Lacerta parva  
Lacerta princeps  
Lacerta viridis  
Lacerta schreiberi  
Lacerta trilineata  
Lacerta agilis  
Lacerta horvathi  
Lacerta graeca  
Lacerta dugesii  
\* Gallotia simonyi (Lacerta simonyi)  
Gallotia galloti  
Gallotia stehlini  
Podarcis muralis  
Podarcis lilfordi  
Podarcis sicula  
Podarcis filfolensis

Podarcis pityusensis  
Podarcis tiliguerta  
Podarcis wagleriana  
Podarcis melisellensis  
Podarcis taurica  
Podarcis erhardii  
Podarcis peloponnesiaca  
Podarcis milensis  
Anguidae  
Ophisaurus apodus  
Scincidae  
Ablepharus kitaibelii  
Chalcides ocellatus  
Chalcides bedriagai  
Chalcides viridianus  
Chalcides sexlineatus  
\* Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)  
Ophiomorus punctatissimus  
OPHIDIA  
Colubridae  
\* Coluber hippocrepis  
Coluber najadum  
Coluber viridiflavus  
Coluber gemonensis  
\* Coluber jugularis  
Elaphe situla  
Elaphe quatuorlineata  
Elaphe longissima  
Natrix tessellata  
Coronella austriaca  
Telescopus fallax  
Viperidae  
Vipera ursinii  
Vipera latasti  
Vipera ammodytes  
Vipera xanthina  
\* Vipera lebetina  
Vipera kaznakovi  
**Amphibia**  
CAUDATA  
Salamandridae  
\* Mertensiella luschani (Salamandra luschani)  
\* Salamandra atra  
Salamandrina terdigitata  
Chioglossa lusitanica  
Euproctus asper  
Euproctus montanus  
Euproctus platycephalus  
Triturus cristatus  
Triturus montandoni  
Triturus italicus  
Triturus carnifex  
Triturus dobrogicus  
Triturus karelinii  
Plethodontidae  
\* Speleomantes genei (Hydromantes genei)

- \* *Speleomantes flavus* (*Hydromantes flavus*)
- \* *Speleomantes supramontis* (*Hydromantes supramontis*)
- \* *Speleomantes imperialis* (*Hydromantes imperialis*)
- \* *Speleomates italicus* (*Hydromantes italicus*)

Proteidae

*Proteus anguinus*

ANURA

Discoglossidae

*Bombina variegata*

*Bombina bombina*

*Discoglossus pictus*

*Discoglossus galganoi*

*Discoglossus sardus*

*Discoglossus jeanneae*

*Alytes obstetricans*

*Alytes cisternasii*

*Alytes muletensis*

Pelobatidae

*Pelobates cultripipes*

*Pelobates fuscus*

*Pelobates syriacus*

*Pelodytes caucasicus*

Bufo

*Bufo calamita*

*Bufo viridis*

Hylidae

*Hyla arborea*

*Hyla meridionalis*

*Hyla sarda*

Ranidae

*Rana arvalis*

*Rana dalmatina*

*Rana latastei*

*Rana iberica*

*Rana italica*

**Pisces**

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

*Acipenser naccarii*

SALMONIFORMES

Umbridae

*Umbra krameri*

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

*Valencia hispanica*

PERCIFORMES

Percidae

*Zingel asper*

**Bezkręgowce**

**Arthropoda**

INSECTA

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

*Calopteryx syriaca*

Sympecma braueri  
Coenagrion freyi  
Coenagrion mercuriale  
Aeshna viridis  
Stylurus (=Gomphus) flavipes  
Gomphus graslinii  
Ophiogomphus cecilia  
Lindenia tetraphylla  
Cordulegaster trinacriae  
Oxygastra curtisii  
Macromia splendens  
Brachythemis fuscopalliata  
Leucorrhinia albifrons  
Leucorrhinia caudalis  
Leucorrhinia pectoralis  
Orthoptera  
Baetica ustulata  
Saga pedo  
Coleoptera  
Carabus olympiae  
Dytiscus latissimus  
Graphoderus bilineatus  
Osmoderma eremita  
Buprestis splendens  
Cucujus cinnaberinus  
Cerambyx cerdo  
Rosalia alpina  
Lepidoptera  
Papilio hospiton  
Papilio alexanor  
Zerynthia polyxena  
Parnassius apollo  
Parnassius mnemosyne  
Apatura metis  
Fabriciana elisa  
Euphydryas (Eurodryas) aurinia  
Melanargia arge  
Erebia christi  
Erebia sudetica  
Erebia calcaria  
Coenonympha hero  
Coenonympha oedippus  
Lopinga achine  
Lycaena dispar  
Maculinea arion  
Maculinea teleius  
Maculinea nausithous  
Plebicula golgus  
Hypodryas maturna  
Eriogaster catax  
Hyles hippophaes  
Proserpinus prosperina  
ARACHNIDA  
Araneae  
Macrothele calpeiana  
**Mollusca**



CASTROPODA  
Stylommatophora  
Leiostyla abbreviata  
Leiostyla cassida  
Leiostyla corneocostata  
Leiostyla gibba  
Leiostyla lamellosa  
Geomalacus maculosus  
Caseolus calculus  
Caseolus commixta  
Caseolus sphaerula  
Discula leacockiana  
Discula tabellata  
Discula testudinalis  
Discula turricula  
Geomitra moniziana  
Helix subplicata  
Discus guerinianus  
\* Discus defloratus  
Elona quimperiana  
BIVALVIA  
Unionoida  
Margaritifera auricularia

### ZAŁĄCZNIK III

#### Chronione gatunki fauny

##### Kręgowce

**Mammalia**  
INSECTIVORA  
Erinaceidae  
Erinaceus europaeus  
Soricidae  
wszystkie gatunki  
MICROCHIROPTERA  
Vespertilionidae  
Pipistrellus pipistrellus  
DUPLICIDENTATA  
Leporidae  
Lepus timidus  
Lepus capensis (europaeus)  
RODENTIA  
Sciuridae  
Sciurus vulgaris  
Marmota marmota  
Castoridae  
Castor fiber  
Gliridae  
wszystkie gatunki  
Microtidae  
Microtus ratticeps (oeconomus)  
Microtus nivalis (librunii)  
Microtus cabrerai  
CETACEA  
wszystkie gatunki nie wymienione w załączniku II

## CARNIVORA

Mustelidae

*Meles meles*

*Mustela erminea*

*Mustela nivalis*

*Putorius (Mustela) putorius*

*Martes martes*

*Martes foina*

*Vormela peregusna*

Viverridae

wszystkie gatunki

Felidae

*Lynx lynx*

Phocidae

*Phoca vitulina*

*Pusa (Phoca) hispida*

*Pagophilus groenlandicus (Phoca groenlandica)*

*Erignathus barbatus*

*Halichoerus grypus*

*Cystophora cristata*

## ARTIODACTYLA

Suidae

*Sus scrofa meridionalis*

Cervidae

wszystkie gatunki

Bovidae

*Ovis aries (musimon, ammon)*

*Capra ibex*

*Capra pyrenaica*

*Rupicapra rupicapra*

## **Aves**

wszystkie gatunki nie wymienione w załączniku II, z wyjątkiem:

*Larus marinus*

*Larus fuscus*

*Larus argentatus*

*Columba palumbus*

*Passer domesticus*

*Sturnus vulgaris*

*Garrulus glandarius*

*Pica pica*

*Corvus monedula*

*Corvus frugilegus*

*Corvus corone (?)*

## **Reptilia**

wszystkie gatunki nie wymienione w załączniku II

## **Amphibia**

wszystkie gatunki nie wymienione w załączniku II

## **Pisces**

### PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

*Eudontomyzon hellenicum*

*Eudontomyzon mariae*

*Eudontomyzon vladykovi*

*Lampetra fluviatilis*

*Lampetra planeri*

*Lampetra zanandreai*

Petromyzon marinus  
ACIPENSERIFORMES  
Acipenseridae  
Acipenser ruthenus  
Acipenser stellatus  
Acipenser sturio  
Huso huso  
CLUPEIFORMES  
Clupeidae  
Alosa alosa  
Alosa fallox  
Alosa pontica  
SALMONIFORMES  
Coregonidae  
Coregonus  
wszystkie gatunki  
Thymallidae  
Thymallus thymallus  
Salmonidae  
Hucho hucho  
Salmo salar\*

---

\* Postanowienia do tego załącznika nie obejmują łososia w wodach morskich.

CYPRINIFORMES  
Cyprinidae  
Abramis ballerus  
Abramis sapa  
Abramis vimba  
Alburnoides bipunctatus  
Alburnus albidus  
Aspius aspius  
Barbus bocagei  
Barbus comiza  
Barbus meridionalis  
Barbus microcephalus  
Barbus peloponesis  
Barbus plebejus  
Barbus sclateri  
Barbus steindachneri  
Chalcalburnus chalcoides  
Chondrostoma genei  
Chondrostoma kneri  
Chondrostoma lemingi  
Chondrostoma lusitanicum  
Chondrostoma nasus  
Chondrostoma phoxinus  
Chondrostoma polylepis  
Chondrostoma soetta  
Chondrostoma toxostoma  
Chondrostoma willkommi  
Gobio albipinnatus  
Gobio kessleri  
Gobio uranscopus  
Leucaspis delineatus  
Leucaspis stymphalicus

Leuciscus illyricus  
Leuciscus lucumotis  
Leuciscus microlepis  
Leuciscus polylepis  
Leuciscus pyrenaicus  
Leuciscus soufia  
Leuciscus svallize  
Leuciscus turskyi  
Leuciscus ukliva  
Pachychilon pictum  
Pelecus cultratus  
Phoxinellus adspersus  
Phoxinellus hispanicus  
Pseudophoxinus marathonicus  
Pseudophoxinus stymphalicus  
Rhodeus sericeus  
Rutilus alburnoides  
Rutilus arcasii  
Rutilus frisii  
Rutilus graecus  
Rutilus lemmingii  
Rutilus macedonicus  
Rutilus macrolepidotus  
Rutilus pigus  
Rutilus racovitzai  
Rutilus rubilio  
Cobitidae  
Cobitis elongata  
Cobitis hassi  
Cobitis larvata  
Cobitis paludicola  
Cobitis taenia  
Cobitis trichonica  
Misgurnis fossilis  
Sabanejewia aurata  
Sabanejewia calderoni  
SILURIFORMES  
Siluridae  
Siluris aristotelis  
Siluris glanis  
ATHERINIFORMES  
Cyprinodontidae  
Aphanius fasciatus  
Aphanius iberus  
GASTEROSTEIFORMES  
Syngnathidae  
Syngnathus abaster  
Syngnathus nigrolineatus  
Gasterosteidae  
Pungitius hellenicus  
Tuntitius platygaster  
SCORPAENIFORMES  
Cottidae  
Cottus poecilopus  
Myoxocephalus quadricornis  
PERCIFORMES

Percidae  
Gymnocephalus Baloni  
Gymnocephalus schraetzer  
Stizostedion volgensse  
Zingel zingel  
Zingel streber  
Blenniidae  
Blennius fluviatilis  
Gobiidae  
Gobius fluviatilis  
Gobius kessleri  
Gobius nigricans  
Gobius ophiocephalus  
Gobius syrman  
Gobius thressalus  
Padogobius panizzai  
Padogobius martensi  
Pomatoschistus canestrini  
Pomatoschistus microps  
Pomatoschistus minutus  
Proterorhinus marmoratus

### Bezkręgowce

ARTHROPODA  
INSECTA  
Coleoptera  
Lucanus cervus  
Lepidoptera  
Graellsia isabellae  
CRUSTACEA  
Decapoda  
Astacus astacus  
Austropotamobius pallipes  
Austropotamobius torrentium  
MOLLUSCA  
GASTROPODA  
Stylommatophora  
Helix pomatia  
BIVALVIA  
Unionida  
Margaritifera margaritifera  
Unio elongatulus  
Microcondymaea compressa  
ANNELIDA  
HIRUDINEA  
Arhynchobdellae  
Hirudo medicinalis

## ZAŁĄCZNIK IV

### Zabronione środki i metody zabijania, chwytania i innej eksploatacji SSAKI

Sidla
Żywe zwierzęta, oślepione lub okaleczone, używane jako wabiki
Wabienie przez odtwarzanie nagranych dźwięków

Urządzenia elektryczne mogące zabić lub ogłuszyć
Sztuczne źródła światła
Lustra i inne urządzenia oślepiające
Urządzenia do oświetlania celu
Noktowizory z elektronicznym powiększaniem lub przetwarzaniem obrazu
Materiały wybuchowe <sup>1</sup>
Siatki <sup>2</sup>
Pułapki <sup>2</sup>
Trutki i zatruta lub oszałamiająca przynęta
Używanie dymu i gazu
Półautomatyczna i automatyczna broń z magazynkiem, mieszcząca więcej niż dwa naboje
Samoloty
Pojazdy motorowe w ruchu

<sup>1</sup> Z wyjątkiem polowania na wieloryby.

<sup>2</sup> Jeśli są stosowane na dużą skalę lub do nieselektywnego chwytania lub zabijania.

### PTAKI

Sidła <sup>3</sup>
Lepy
Wędkii
Żywe ptaki, oślepione lub okaleczone, używane jako wabiki
Wabienie przez odtwarzanie nagranych dźwięków
Urządzenia elektryczne mogące zabić lub ogłuszyć
Sztuczne źródła światła
Lustra i inne urządzenia oślepiające
Urządzenia do oświetlania celu
Noktowizory z elektrycznym powiększaniem lub przetwarzaniem obrazu
Materiały wybuchowe
Siatki
Pułapki
Trutki i zatruta lub oszałamiająca przynęta
Półautomatyczna i automatyczna broń z magazynkiem mieszczącym więcej niż dwa naboje
Samoloty
Pojazdy motorowe w ruchu

<sup>3</sup> Z wyjątkiem Lagopus (pardwa) na północ od 58 N.

#### **RYBY SŁODKOWODNE**

Materiały wybuchowe  
Broń palna  
Trucizny  
Środki oszłamiające  
Zmienny prąd elektryczny  
Sztuczne źródła światła

#### **SKORUPIAKI (Decapoda)**

Materiały wybuchowe  
Trucizny